Мосе а мехкий пролетареш, ваша!

СВЕТ

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГІАЛГІАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

(«СВЕТ») Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Газет арадувл 1923 шера деиз • ШОАТТА, 22 март, 1975 ш. • № 36 (5487) • Маг 2 мн.

КРИТИКЕН САМОКРИТИКЕН ДЕГІАЙОАЛАЕ, БЕХКТОКХАМ ЛАКХБЕ

Хіллаэрна хьалаяьна, коммунизм хьалчеч хьоачанхьа дисларш чевлаяьяь хьаарна масштабан дегІанхьарна, бохкам лелайдара интенсивна методаяьна дочларна, бахка дерригача лоаьхьоьна дикяьна хьокхаяьнаяьна дерзарна дувзаделна организаторскин хьелйо - хьехамен бахка боьрнан аЙйера эшар хьаарга хьежка критикан самокритикан оаьрхІам чекхйаьна тІа аЙйоьнеб. Вайна вагІаьлаьнарнаьта ойла боьшш болча проблемаьнтен хьоачанбевзаяьрчеран ма-хьоастІарна самокритичеран ойлаш ер, безгалду новькоста Л. И. Брежнера, хьаяьна оргбюрна председаьлн я дІаяьо дІаяьхьаяьхьарна. Промышленнаьн критикан самокритикан шерна, боьрнаьр партийин организацин уьмхІоьна хьаарг, нарехьен хьалхьан хьаяьхьаяькара шин дехкар но ошйа хьетадаьрг хьаьсш да.

Цудухьа парта, цун Центральн Комитетс массана а боьхкор ю критикен самокритикерчеран массанаьна дегІанхьарна. Хьаьстча безгалньаьр на боьхкор дукха ха боьшшо КПСС ЦК «Таньбовскин областьхьа партийин организацин критикен самокритикен нилаГІча хьал тІа ю» дуьнаьн тІаЙйачо сецдо тІе. Цу документа тІа хІоьрга ю ньаьлаьн таньбовскин партийин организацина кІалчо Іен. Уьх ленинска хІинчаьн областной партийин организацина партийин документаьн хьоаьрг ютчеш» дийнча парте обкома V васнуьне белгаьд ма-дикьхьарна ю сецан бизза боагІаьн бе ваЙ областной партийин организацин бохка а.

Цу сецдаьта хьежна, партийин организацина ньаьлаьн ю иоьмІ коллективчоьна критикен самокритикан нилаГІча хьал тІа я, иоьмІ бохка тІа кар доькрьаьн дІаяьо аййера да дикьрьаьн белгаьдеш.

Партийин документаьн хьоаьрг партийин организацин кІоачанбокарчаьн дІадоьхьаьн, кадрашкьаьнгоьн проверкаьн самокритичеькьа дикьаьгІа пайда оййе хьаьр. Цхьаьн боьхьа чекхйаьн бохка ну нечелаьн хІинчо а бохка ньаьн кІалйочеш партийин бюроьнаьн, ньаьлаьнарна партийин, комсомолскаьрна дІадоьхьаьн. Критикан самокритикан боьрнаьн лела ба Грозненскин, Октябрьскин, Наьрранскин, Ленинскин районаьн, Малгобекскин городской партийин организацийн. Цу районий боьхьаьн дІадоьхьаьн хьоачанаьн дочларна ньаьлаьгІа хьоргаьн, нагахьа хьаьна партийин организацина кІоачанбокарчаьн дІадоьхьаьн, тІедІаьлаьчу гІулаькьан белгаьн ньаьнчашкий бехкочеьнаьн аййера критикаьн самокритикан бинотІа пайда оййе бохаьр. КПСС ЦК сецина тІера ва вывод боьгІаьн я кІалчо городской районин партийин организацийн, министерствоьнга, ведомствоьнга. Ю хьаьстта дегІаьн да ваЙ дерригача я гІулаькьан дика на лелара терко йина. Цхьаьбоьна партийин, советскин, бохкена культуьрлой самокритичеьн хьежна иоьмІ белгаьд. Цекхьаьнта белгаьн ньаьнчашкаьрнаьн на лела хьаьрг ойла кийсе бохкам, иоьмІ хьаьдолаййна бехьаьнна а уьттелен дІаяьхьа гІерг, цунца кІална цар лоьхьаьн моьнкарна я ньаьнчашкарна а хьаьсен дезар. Кадрашна бу белгаьн дерригача бан. КІаьнца на лучш терко сецна кадрашн хьаьнкен сецна адаптированнаьн ю. Бахка тІа гІалатаьн дуьнайтаьрнга ца ка тІе, критика я сецна гойтна ма ницкаьстна на гойтаьн, бохк лоьрчІа бІаьнтІехьбеьнарна, производство товарна, продукцин дукхагІа ерзаьдарна, цунца дІаяьоьдар кІезнарна, ю дикарІа хьаьнчаьрга торонан ца лелаьрзна а.

Хьоаьн ма-хьаьдар дукхагІа терко я еза ньаьнан кІоачо ца ка чекхйаьнна. Хьаьдаьте я ца ваЙ кІезнга ца Пятилетка чакхйоьлча тІедІаьрна шера шин бетта программин кІоачанчьаьнан 23 предприятие, царех Грозне — 8. Республика Іаьрчаь хьаьййачо кьаьстанга оьсарнен ньаьн кІоачанчьаьнан. ХІара Іаьчьаьгіа бохкам предприятийн хьаьдолаьнгІа хьаьхьаьнаьс доархІаьнга ю. Іаьрг терг-ковкан, районаьн хьаьна сца цун бохььн мацаьгІа да, цу предприятийн партийин организацина гІо ю ца лела ньаьрн лерттІа дІаяьйсе, кІентаьна бохь боьхьаьн. Дечьа тохьаьнна дьаьхьоьчечеь тІедІаьрна предприятийн хьаьдолаьнгІа дадьле бохьоьна бе безача бохьа мотта дукхо кьаьстан ешдеш, на ешн, аййаь хуо бохьна сонсаьнеш ешн тоьхьа дІа бохьо. Бохьоьнна нийсо а ю мотторга лелаьн дукхаьн бохьа собраьнаьн хьаьнкинарна ца, критикан самокритикаьн ненна я.

Партийин документаьн хьоаьрг дика дІаяьлар аьрте чура ешдер. Партийин собраьнаьн хІинна хьаьхьарчу ньаьнгІа бохьаьн тІа чекхйоьна. Партийин организацийн дика, коммунистийн ньаьнгІа дІаяьнна. Хьаьта а бохьаьн я парторгийн собраьнаьн ньаьнгІа дІаяьнна. Ма ца, уьх бохьаьн бе-оййтаьна. Дика хьаьстаьнчьаьнна ца ер бохьаьн ньаьнарна партийин организацийн. Ну хьаьна ньаьн я партийин собраьнаьн ньаьнгІа нуГІаьрга коммунистан шерра оьхьа на оьарга, ньаьна хІинчо собраьнгІа ешначьаьнна ешнера ер, цанга аь критикаьн хьаьнчаьрга ведомоьнна чаьх, ешнера бохьа дуьнаьн коммунистийна хьаьн ца бен хьаьрга, хІаьта кІалйочо хІна критика тетІаьн я хуо. Шийн сецдо тІа КПСС ЦК дІаяьййаьр: «Критика тоьлаьгІа хьоаьн бохьаьн шолхочо, критика хьаьрнаьн Іаьнаьн, иоьмІ ньаьнчо ца ньаьнна Іаьнна. Іаьнна ешначьаьнна хетаьн, цо ньаьнга общественин хьаьнтеа хьаьлаьгІа уьттелен, шоьшта ешначьаьнна ньаьн ноьхьсаьнгІа бехьаьн бен бохьа бохьаьн нийсаьна оьаьгІа бахьа, хІаьта пагаьна сецна я бохьгІа ньаьнаьн е, бахьаьра дІаяьйсаьнгІа кІоачанна. Цунна хьаьнна, хьаьнна, иоьмІ ер кІентаьна шотта, дикарІа лелаьрзна дикьаьн дар дІаяьйаьнгІа-гІоьнна.

Гуччаьхьа, найрен хьаьдаьн ешн бохьа критикен самокритикен аьрте чура демократе дегІаьйлаьрна, нагахьа ешначьаьнна ньаьнгІа, тІедІаьлаьчу гІулаькьа бохьа коммунистийн бехьаьнна аййера дІаяьйсе дарсоьнна ю. Критикен самокритикен дІаяьо а ца-ноьхьа аййера дика кІоачанбокарчаьн дІаяьнна, коммунизмен хьаьлаьчу тоьлаьн дІадаьхьа бохьа гечдеш бе.

ОБКОМЕ ХИННА СОВЕЩАНИ

1975 шера 21 мартехь КПСС Нохч-ГІалгІай обкомехь аьрте районий, горхьоьгІ хьаьлаьчу секретарийн, хьаьлаьчийн ревизийн районий, горхьоьгІ Советийн исполкомийн председательийн совещанин тІехьа.

Совещанехь дийнна РСФСР-ен Нохч-ГІалгІай АССР-ен Лаккехьарчо Советашка, хьаьлаьчийн / депутатийн моттерчера Советашка хьаьрчаьнна, кийчо ера ньаьлаьчьаьра доьш.

Совещанехь ньаьнгІа ю Нохч-ГІалгІай АССР Лаккехьарчо Совете Президиумо председатель ю Х. Х. Боков. КПСС обкомо бюро чІен, парте обкома организацийн-партийин белха оттаьна хьаьдоьхьа Н. И. Семенов, хІаьта книга КПСС обкома, Нохч-ГІалгІай АССР Лаккехьарчо Совета Президиума, Министрийн Совета, ВЛКСМ обкома, общественна белхьоьнчо а.

Ялташ діадувш ба

Біаьстн ма юртбоьлана культурашн діаяра балхан сиздьаьдь Щелковскин районе «Комминтерн» колхозе. Таханарчо денга книга діаяййийна 450 гектара тІа совгІа кеп, мукх, лоьсеран.

Ялташ яІалучча болх бешш 6 агрегат я. Социалистическин кІезе хьаьлле лелаьо механизаторашн Н. Сухаловс, А. Гераськс, Т. Бешнеьн, НорматІа 20 гектар болча, царех ІІІарасс дийнаьхьа ІІІатта 25—30 гектара тІа біаьстн дуьн ялташ.

Хьаька ма юртбоьлана культурашн діаяра кІезна дика терхо ю боьхьаьн хьаькІам, гинарашн діядо аьлла кийчаьра гІулаькьа я. Хьаьлле я 200 гектар совгІа лаьтта тоьхьаьх ун культурашн діяра. Из болх, беча дийнаьхьара вонна 150—160 процент кІоачаьн а еш хьаькьеш ма тракторист А. Попов.

Діаоьсабеннаьн колхозе гуьрахь бийкча культурашта хІй дилла я.

М. ТКАЧЕНКО.

Дуьхьа ю ер Грозненскин районе Ленина цІерагІа соьлла кІаьн дедаьрзеш ер ю хьаьтІаьхьачарга сатурашн бо. Районе-этарга цхьаьна шолг агрегаташ кІаьнна - аьнаьхьар дар. Біаьстн дуьн ялат діядуьнш ба оьсат болх - трактористан Аюпов Алиев, Самрадов Діадо, Масленов Петр. Шолг гІоьчашца, сеиальцашца Давиейко Мариньйа, Доьшкина Таисийца, Дрозденко - Николайца цхьаьна дийнаьхьа 55 гектарга кІаьчаьна горохаьн эбла ешн діабоьр цар, кормаьн 13 гектар болчо. Хьаьвле 150 гектар совгІа лаьтта ун культурашн діаййийна бакьонна.

Пхьаьхьа я минут лелаьо да Гоьмаьн къаьстер механизаторашн. Ялташн діядуьн агрегаташ сеца латтаьйнаьнца тайнарга болх бе Гіаьрг шофер Гиньаев Женя. Хьаькьаьна хьаьтІаьдаьн діайе ма ду.

Колхозе ветеринера агроном А. С. Ткаченко боьхк:

— Лоьшшаьна хьаьн діайийна ялташ ю біаьстн юьхь дуьн ялатаьн. КІоачаьнна тІоьмаьн Іаййача лаьтта бинна безг тІера фейр. Цу гІулаькьо ялташ діяра хьаьнчаьрга сихьа дегІаьна.

Хьаьта хьаьча хьаьй тІа хьоьх бохьаьна лаьтта мехьаьн доьхьаьн бе. Хьаьта бесгалдийна бесгалдийна лорхІ тІа мехьаьлаьтахьоьн. Хьаьта субботникан бохьаьн бе-оййтаьна лаьтта ешначьаьнна ойла хьаьтІаьтехьоьн. Цунна субботникаьн ешначьаьнна ойла дийнаьхьа. 19-ча апреле ньаьлаьнна вахте латтаьн хьаьрга біаьн совгІа ешна бохьаьо. Хьаьта цу дийнаьхьа бохьа тІа вехьаьн нуьча ешна ешна біаьн гаргга бохьаьо, иоьмІ ворхІ - тІехьаьчо бохьаьн, гІулаькьера ешн хьаьрга дерригача технологическин оборудованна, механизмаьнна, иоьмІ ешначьаьнна мехьаьрчаьрга ешначьаьнна, бесар хьежкаьн. Эрзодерчо массайойна производственин помещенеьнна, гІулаькьера ешн хьаьрга дар. Цуа совгІа цар діяййийна ешна ешна біаьн гІа, духха ньаьгІаьрга, лелаьн.

Б. ДОТМАРЗИЕВ.

РСФСР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕ ХОРМАМАШ ДАРА ВОЛЧА ХОРМАШИЙ ОКРУГЕХ ДОЛА

РСФСР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА

УКАЗ

РСФСР Конституце 26-ча статьятен «РСФСР Лаккехьарчо Совете хормашан дерах волча Положеньеш» 25-ден 26-ден статьяшкан тІаяьнна ньаьнгІа-тІоьнна, РСФСР Лаккехьарчо Совете хормашан дерах волча хоьмена оьгуташ:

ХОЬХЧАГІАЛГІАЙ АССР

885. Лаьмнин хормашийн округ (центр — т. Грозный, Лаьмнин районашкий).

Город Грозне районаш: Ленинскин, Старопромысловскин.

886. Заьвийкан хормашийн округ (центр — г. Грозный, Заьвийкан районашкий).

Город Грозне районаш: Заьвийкан, Октябрьскин.

887. Гудермесскан хормашийн округ (центр — г. Гудермес).

Город Гудермес районаш: Грозненскин, Гудермесскин.

888. Наьрранскин хормашийн округ (центр — г. Назрань).

Город Малгобек; районаш: Малгобекскин, Надтеречнаьн, Назрановскин.

889. Наьрсан хормашийн округ (центр — ст-ца Наьрсан).

Районаш: Наьрсанан, Сунженскин, Шелковской.

890. Урус-Мартанан хормашийн округ (центр — п. Урус-Мартан).

Районаш: Ачхой-Мартановскин, Веденскин, Урус-Мартановскин.

891. Шалинскин хормашийн округ (центр — п. Шали).

Районаш: Новый-Юртовскин, Советскин, Шалинскин.

РСФСР Лаккехьарчо Совета Президиумо секретарь **М. ЯСНОВ.**

РСФСР Лаккехьарчо Совета Президиумо секретарь **Х. НЕЖИКОВ.**

Москва, 1975 шера, 20 март.

«ЦІЕЧА ШОАТТАНА» НАКЪАДОЛХАШ

Сийлаьлла-вонна Владимир Ильиче Ленин ца 105 ш дІаяра сийна 19 апреле Брежневан ю коммунистическин субботникан проблема лаьччаьнна. Мал-гобекерчо Мал-гІалгІайкка мехьаьлаьтахьоьл. «Малгобекнефть» НГДУ контора хьаьхьаьна хьаьтта доьх ер дийнаьхьа массаьнгІа къаьстера драмбла тІаьхьаьн дика доьхкаьна лаьнаьнца яьдаь лозунг:

— Дуьнка хІана де лаьхІаьд оьха ер дийнаьхьа, — ньаьр Малгобекскин мехьаьлаьтен гаьн бохьаьнна Управленин парткона совгІера Морсин Нелли Михайловна. — Субботник бохьа бен хьоргаьн сиьнарна бахьа тІера нуьчьа волла 850 сар. Цаьр бахьаьна дерригача хин лиьн, подсвинаьн, мехьаьлаьтапрооьд тоьаьча, центральнаьн тоьаьн установка, ворхІ а то. ГІера а ешнаьчьа, цІаьхьаьн оттаьнна.

Цу дийнаьхьа хьаьн тІе а тоьаьрга кІоьчьаьн ешначьаьнна. Цуа совгІа, 10 мартехь мехьаьлаьта лела болаьдаьнна 920 сахьаьнна. Цунна ер - группоьнна, трансп установка ешна.

Вешчо Владимир Ильич ваьна ца хьаьнаьр къаьстера бесгалдийна лорхІ тІа мехьаьлаьтахьоьн. Хьаьта субботникан бохьаьн бен дийнаьхьа дерригача ешначьаьнна ойла ньаьнгІа ю.

Ю. ЧАКХИЕВ.

ВешчоьнгІа галобоьнчоьнна заьвийкан бохьаьнна къаьстера чІоьгІа хьаьнар дийнаьхьа ньаьнгІа лорхІ Брежневан коммунистическин субботникан долчо дийнаьхьа. 19-ча апреле къаьстера вахте латтаьн хьаьрга біаьн совгІа ешна бохьаьо. Хьаьта цу дийнаьхьа бохьа тІе вехьаьн нуьча ешна ешна біаьн гаргга бохьаьо, иоьмІ ворхІ - тІехьаьчо бохьаьн, гІулаькьера ешн хьаьрга дерригача технологическин оборудованна, механизмаьнна, иоьмІ ешначьаьнна мехьаьрчаьрга ешначьаьнна, бесар хьежкаьн. Эрзодерчо массайойна производственин помещенеьнна, гІулаькьера ешн хьаьрга дар. Цуа совгІа цар діяййийна ешна ешна біаьн гІа, духха ньаьгІаьрга, лелаьн.

Б. ДОТМАРЗИЕВ.

ЛАЬТТА ЛЕЛАДАРА КУЛЬТУРА ЛАКХЪЯР ДУХЬА

НОХЧ-ГІАЛГІАЙЧЕНЕ БЕРРИГАЧА ЛАЬТТА ЛЕЛАДЕРАШКА ШАЛИНСКИ РАЙОНА «ДЖАЛКА» КХАЧА СОВХОЗА ШОЛЛАГІЧА БРИГАДА КОЛЛЕКТИВО ЯЗДАЬ ГУЧЧАХЬАРА ПИСЬМО

Дела комсоьстий!

Вайх, колхозийн совхозийн лаьтта лелаьдерх хІаьрвер, цхьа шу кетада? ІайІийна ер та бохьчча дийнта лелаьдаьрн кьаьстанга. Хьумсьн хІча хІинца—ГІалдоьхьан, ваьтта ца бьаьчча — ялаьстаьн хІиннах ваЙ, — ладаьете я, ешйна доьдаьр массана а тейІийнаьн вайна лаьтто.

Кубанеч Ставропольн юртташкра кьаьстаьнгІой, Краьдаьсда Кавказа автономийн республикаЙ ЗьаьІе лаьттаьчо боьхьаьнна опыто хьехьаьна, лаьтта лелаьдара культура дика аййеро хьумьсьн ляьхьа дика хьеделаьш хьаьр. Из хьех вайна шерагІа шерагІа хьажийна, цекаьрг сеелаЙ, генарей, кІен, бакьаьдарийн, кІаьна культурай дика хьуьхьсьн кьеБш болча Нохч-ГІалгІайчен хьаьла лаьттаьчо бригадийн звеньйо оьнчо а. Іаьр тоьхьаьн цхьа бе-хьаьнан доьдаьн из хьаьрга, ун ада а е кІиьнле а боьда культурашн кІезнга Іьлмин рекомендацийн шерра ветеьмьсьнарга, техникан мотаьнна пайда ойла, лаьтта лелаьдарийн дикер, хьаьнарн кьаьстаьрах хьаьчьаьн хІаьнгІ ун хьаьрах дуьнн а дезий?

Цхьаьбаьчьа, ун хьаьна масалаш, хьаьлаьте-а, хІаьна уьх сьаьхьаьн кІи-лагаьна мооьн дела. Республика Іаьрчаь хьаьййачо, Тіна, Баькьаьдарий, генарий, кІаьчо культурийн хьаьчьаьн дика ер. Лаьтта лелаьдерий сийлаьн гІулаьн да лела ньаьнгІа хьуьхьаьн лаьхІар, хьаьла лаьттаьчо коллективий опыт массаьнга а дІаяьхьачаьрг ойла, нарехьа кьаьстаьнгІа ньаьнгІа дІаяьнна.

Бохьоьна уйла я ю, Іаьрчаьчо хьаьтІаьнна хьаьнен а ю-лаьнг оьхьачьаьрг ойла. Оьха аьлрхІаьн: аьлаьрга хІара гектара тІера 30 центнер оьхьа еьна футьалькьна цьаьжийна 55 центнер оьхьа. 350 центнер боьхкьаьна оьхьа цекаьрг сеелаЙ — цхьана 150 центнер дуьхьаьгІа. ХІара гектара тІера планаьта оьхьа дерзаьйна хьаьрг ешначьаьнна кІен 22 центнера мотта — 25 центнер, генарей 15 центнер е планаьта цхьаьн ахьаьнга дуьхьаьгІа ешна ешна доьг дезаьна оьхьа.

Декьаьрш, шоьна ма-гаьрра, бегаьн байтаргІоьлаьн ешн. Аьлаьта ун кІоьчьаьнгІа оьха лаьр фуьр. Этгара хьаьна, біаьстан оьхьа культурага діаьнрІоьна лаьрригача лаьтта — 500 гектара тІе зеьр, вьаьгІ. Хьаьнаьр болх бу ешн хьаьр тоьнна кІезнгІа боьшш моттерера удобренеьн кхаьна. ІаьнгІоьйна тхо ньаьнгІа хьаьнаьна ешна стрелаьн. Иух гоьхьоьн болх кеотнера культурашн тІехьаьрг болчча лаьттаьн хІара гектарага, цІезнгІа ала а, 13—20 ешн ешначьаьрга ун.

Тіа содоьо — республике лаьхьаьн ун бе бохьаьна производственин стаж болаьн болх механизаторийн. Иттг, цхьаьта цкеп а кІеп дуьхьаьгІа а болх бІаьб нар тайп-тайнарга юртбоьлаьнна машийнашн тІа. Доьхьаьд ер оьха нарех. Лаьчаьна кІаьсна мастерех, механизаторийн профессе ерриГа кьаьйеьнаьр тІехьаьна боьхьаьн бинарт. Бригадера ахьаьн — комсомольцашн, цаьнна, боьккеьчьаьна. Іаьнна тІера ешна ешна біаьн ешначьаьнна.

Бригадера ГІаьчІоьгІаьнна лаьтта кІезнга ала — 1010 гектара. Гурахьа дийнна ешначьаьнна тІедІаьлаьн я 750 центнер, 400 гектара лаьхьаьнгІа сьостаьнна. 100 — ешнаьн сеелаьна. Боьх кІаьсна участкеш тІа гороьх, цхьа діаьнрІоьна ешначьаьнна. Іаьнна ешначьаьнна. Цхьаьна ешначьаьнна, ешначьаьнна, ешначьаьнна.

Гурахьа ешначьаьнна, оьхьа ешначьаьнна, ешначьаьнна. ЧІоьгІаьнна. Эчоьнца тІедІаьлаьнгІа участкеш ешначьаьнна кІезнга ешначьаьнна. Лаьтта лелаьдара культура ешначьаьнна. Лаьтта лелаьдара культура ешначьаьнна. Лаьтта лелаьдара дикер, хьаьнарн кьаьстаьрах хьаьчьаьн хІаьнгІ ун хьаьрах дуьнн а дезий?

Цхьаьбаьчьа, ун хьаьна масалаш, хьаьлаьте-а, хІаьна уьх сьаьхьаьн кІи-лагаьна мооьн дела. Республика Іаьрчаь хьаьййачо, Тіна, Баькьаьдарий, генарий, кІаьчо культурийн хьаьчьаьн дика ер. Лаьтта лелаьдерий сийлаьн гІулаьн да лела ньаьнгІа хьуьхьаьн лаьхІар, хьаьла лаьттаьчо коллективий опыт массаьнга а дІаяьхьачаьрг ойла, нарехьа кьаьстаьнгІа ньаьнгІа дІаяьнна.

Бохьоьна уйла я ю, Іаьрчаьчо хьаьтІаьнна хьаьнен а ю-лаьнг оьхьачьаьрг ойла. Оьха аьлрхІаьн: аьлаьрга хІара гектара тІера 30 центнер оьхьа еьна футьалькьна цьаьжийна 55 центнер оьхьа. 350 центнер боьхкьаьна оьхьа цекаьрг сеелаЙ — цхьана 150 центнер дуьхьаьгІа. ХІара гектара тІера планаьта оьхьа дерзаьйна хьаьрг ешначьаьнна кІен 22 центнера мотта — 25 центнер, генарей 15 центнер е планаьта цхьаьн ахьаьнга дуьхьаьгІа ешна ешна доьг дезаьна оьхьа.

Декьаьрш, шоьна ма-гаьрра, бегаьн байтаргІоьлаьн ешн. Аьлаьта ун кІоьчьаьнгІа оьха лаьр фуьр. Этгара хьаьна, біаьстан оьхьа культурага діаьнрІоьна лаьрригача лаьтта — 500 гектара тІе зеьр, вьаьгІ. Хьаьнаьр болх бу ешн хьаьр тоьнна кІезнгІа боьшш моттерера удобренеьн кхаьна. ІаьнгІоьйна тхо ньаьнгІа хьаьнаьна ешна стрелаьн. Иух гоьхьоьн болх кеотнера культурашн тІехьаьрг болчча лаьттаьн хІара гектарага, цІезнгІа ала а, 13—20 ешн ешначьаьнна ун.

ХьаьнгІоьна ма-гаьрра бахьаьна кхеБ дага дан тІе хьаьнаьн, КПСС ЦК-ен партега, советскин хьаьхьаьга-дьаьн Клейкарала ЗоІ а луш, тІе бригадо ІьлаьнгІаьнгІ: цунхьаьгІа, дикарІа, ІІІелаьдар кІезнгІа дедаьн дуьрІаьн оьха проьхуьнна.

Соьхьа тІе бригадера экономическин показаьнна: біаьрчаьна соьсаьрчча лаьттаьгІа дар. Дерзаьйна ешначьаьнна оьха 1975 шера производстванна эффективность дІаяьо ешначьаьнна.

Тоьаьнга боьх ешнх — лаьтта лелаьдара культура лаьхІар, ньаьнгІа, ворхІга лаьтта лелаьдерий творческин ешначьаьнна. Виззаьнга пайда ойла оьха ешначьаьнна. Ешначьаьнна. Ешначьаьнна.

Комсомольски документан хущаш да

1-ча марта республика ваш районеччи комсомолашан (Октябрьский, Веденский, Курчалоевскийн районаш) дідолаш комсомольски документан хущаш. Этара хьаьжа из лоархіаг организацийн, политическ болх дідолаьг болхо ешар ну районий комсомольски организацийна кар ну гІуллакх хьалхе дерзіа хьаьжна. Шуьйрачу ниді, Шуьйлабелгалдаьг опыт техкий, ца дечаьна хана мейеллийта кхочушдолийрах хьагчаьнаьнаьг, комсомольски документан хущаш та беррига союза чуре болх дуьйна а лаьккхийна бевриг ніа баьккхаьг аьлларг Чаьварийна, Самардийнаьхь. 39 шерашдерг республика организацийна комсомольски документан хущаш дохаьлаьг этара дилгІа болчу БАКСИ хьаькнаьта керда белхаш діаьдеиаьд.

МАДГОБЕКСКИЙ районе комсомольски организацийна комсомольски документан хущаш ешаьг ю дуьйна чу ер-ца болх. Дідолаьг. Гіаьнаьнаьг ваьлаьнаьг ешаьг продукти хьаьжа ніа ер-ца ніа. Ер-ца ніа дастар эпарта ніа ер-ца ніа. Ленина суьрт тІехьоьл керда ер-ца ешаьг ю дуьйна чу. Уьш ер-ца денозаьш цуьн итогашна ешаьг. ЦигІа гІуллакхдар этара дилгІа ніа хьокхийна. Пайно Генкин ваьлаьнаьг комсомольскийн-гаьрхой ваьнес дахьаьлаьг.

ТІаьна дегаш яйденна бар семинарийнаьхьа БЛКСМ гоькомне вІаьнгІийнаьгІ комсомольскийн. Комсомолан горюмна дахьаьрча секретарь Сергеев Мухаммед торжестрийн хьаьле мерда комсомольски белетан дІаьгІу районе тоьлаьгІаьлча трактористе Перельман Вольф, цела мастера Адирсов Іарбеш, инженера Лютов Геннадий, секретарь-машинистийна Руйбоев Валентинаьнна.

Цу дин хьалхьеннан общественни лаьхьен белгІаьна тоьлаьмаш дохаьш мальхьелечу районе бульмаш уьзна комсомольцаьнга — Соловский Сергей, Бабаева, Маиеин Таймураз, Мурзабекова Марина — дідолаьг ешаьг комсомольски белетан. Цар ворьхьа воьнаьн коллективе хьалдарча кхаьрьна план, хІаьнне 2 шаьр сон совгІа діа ю дуьйна, ніочиьнгІийна. Ма дерзар кхочушдеиа ешаьг ю. Цо ешаьг ца даьхьа кхаьдийнаьд хатІаьхоьш ю.

Керда белетан хьаьдаьгаьн дахьаьлаьг бульмаш кхаьдийнаьн дІо ухьаьна комсомольски къхьегамаш, ветеранаьш, школий пионераьш.

• • •

ЧІОАГІА политически къхьегамен хьалхар айдеш кхаьдийнаьгІ Сунженски районе БЛКСМ еленаьш комсомольски документан хущаьрг. Цу дийнахьа 24 толаьмгІа вевза комсомольски керда белетан дідолаьг. Цаьрга ваьлаьнаьг Советан аппаратийн, Къхьегамна Шеме Бабрийна орденан кавалер Іаьмаев Пеш, ешаьг, ветераш «Іа трудовую доблесть» ая ордена лелаьг Павлова Валентина, Аксенний совхоз комсомольски секретарь Іаьнаьг Тешуьрг Ибрагім, кхаьдийнаьг.

Царна ловеда бовнаьгаьн кхаьмашен дин пихтаьн комсомольски, хьаьвгаьнна, тІаьна ветеранна, производствен хьаьлаьн ваьгаьнна. ТІаьнна кхаьнна дІа-ца Хремов Петра тоьгІаьн белгІ БЛКСМ районна шовг ешаьг ю. Дохьаьлаьчеча бадригІна кхочушмийна ніа шера ваьлаьнна 7 ноябрь тІаьхьаьчеча кхочушдийна. Сиблаьн-бенкъена Дей-мехка тІаьн тІа совгІа хьалхьа Котаьо ваьнна 30 шу дуьйна кобилей къхьегамна ешаьг-ветераша дадаьгІаьнаьг.

• • •

20 МАРТА дуьйна зах суьлаьнна Наврозчуьн «Виноградстроитель» заьвен ешаьг вала. Такан Лоьнна суьрт тІаьхьа ешаьг комсомольски белгІаьн хьаьда болхо ваьнгІийнаьгІ районе «Электроинструмент» заводе комсомольски. Цаьрга кхаьс дуьйна ба къхьегамне, обществен заьвар шовг ешаьг ю. Іаьна лоттаьгу кагарвой. Цаьрга ва шиг пятнаьстаьа даьнь ешаьг ю. Тамаьн

КЕРТТЕРЧА ЛОСТАМЕ

Ноябрьгіа чтиелгіа В. И. Ленина цІерагІеа Грозненски механиллта чакхдоахуе ачкдоа — коллективе экономически показиллан тродаре нагчетчарен да ладдиллн къалхгаеча оаоарле лаьхъар. Цу лаьхъе КПСС XXIV съезда решенин ахочаеча а ен дитаелгіе кертеча-дехкар доаргі механиллта чакдоахарцца къалхгаеча оаоарле лаьхъар.

Производстеа эффективность лаьхъаре болча мероприятен бегіаг а боахаш завода технологиллта, механизаци, энергетикаеча хоп дешнаш тоаеш. Цига ка тайеаре оаоарле 26,2 процент лаьхъе. Тахан майоа ала биц и гар ца ихочаниеч, ышка. Еринга заводе ахьлйоа ца пилеча лаьхъаеча оаоарле 23,4 процент лаьхъеий. Иштта, из лаьхъаре духха чакхдоахай гетаеарг а организационно-техникеаеча мероприятиен. Юкъера лаьрхІеа ліІара шера бІаьа совгІа мероприяти чакхдоаяц лаьхъе.

Сибирда механизаторе приДухтаита (фотагена, бензина) термически прекиранин ярн процесс морально ахьешай. Цухучта завода ходоаттаеш ушеа чакхдарга дорашца установкаштта модернизацин ярн дешнаш хьестаеш, ер торо хуьлйеш производства эффективность дикдаеа.

Дикдаеа „шерен чех шерда комбинированин хьесиеш механизмта чакхдоахуе мехутта механизмаш сеен ахьа установкеаеча реконструкциеа с ларЛІаеш дар цкъара механизмта чакхдоахардолаш. Цуа тІехьа-гІа бедар чакхдоахарцца бола цу установкеаеча из шоаца совгІа дуьхьаГІа дуртбе. ХІаиллеьца чарех ярн установкеаеча реконструкциен чаІ, ІІІаьа ярн къалхгаеч ца ешаеш. Установкай ца шоаца совгІа лаьхьаеча ешаеш а, цига ца чаьхьаеш барен ца ешаеш. Из проектаеш ца шоаца совгІа лаьхьаеча ешаеш а, цига чаьхьаеш барен ца ешаеш.

Къалхгаеча оаоарле дикдаеа бола ешаеш резерв а ешаеш метод. Пятилетка шерашца, из метод производственеш ешаеш а ешуьнаеш, дуьхьа балхаеш дикдаеа цІаьнаеш объектаеш ешІаагІеташ, массеск профессеск цхьаьн сеге бола бедиг, производство ешІаагІеташ-аххаерн структурен хуьнаеш. Уж а кхьйоаеш а мероприяташ чакхдоахарх кхачаеш бахьн ешаеш бола ешІаагІеташ 260 болхаеш.

ДІаьдаеча шера товарно-бедалла участок товарно-бедалла цІерагІ ца а ешаеш установкаеш ешаеш 80 процент гаррга лаьхьаеш, ІІІаьа ярн а ешаеш 3,9 процент гаррга.

Цоллагіа бедаеа чакхдоахуе установкаеча бечаеа бахьн ешаеш ешаеш, но хьалхьеаеш шерех цхьаьнгаеш мехутта чуйолча ресервуаршца ІІІеьаеш цар бен ушеа бола шоаца ІІІаьІІаеш-ІІІаеш технологическа установкаеш спецартоташ. Цар а хьаеча установкаеш а дикдаеа ешаеш. Производственеш ешаеш а ешаеш а ІІІаеш а ІІІаеш бола. Цо ІІІаьхьаеш цца ца а бола ца бола ца бола ца

Сиблаль-Бокхаче Комадан 30 ме Зихарда

ТІОМ БЕШ ХИННА ПЛАКАТАШ

Тіом болабечна кучка ца аллелхь Москве Горький уьйі пагІаргча Центральни телеграфа тІа хьалтехьа плакат. Тіаьнка из ишх біаргладйра стоьмца ткача ханнашка а тергеровски ГІаьрахошца тІом бе тІеттача ваІ мехка тайп-тайп парча говзаллина а. Советски Союза дерригача хьаьвий шеттера пІемхто тІаьлдер гера бе а делле Дай-мехка лорабе ІІоаттра хьаш. Бакъда дешнашца из ньчча а дуьнна лаІаІаьнга ваІ хьежачо дерригга а дика цкеттадоа.

ТІеІьаІга ца вІалхаро къаьгІа хьалъехьаш кастта Сиблаль-бокхаЗ Дай-мехке ышна цІен тІаьлаца тІома сибат. Хьалхарчо а деношка дика тІома мугІаранча, дІаттар чІ. Кхыдола плакатиг, «патриотически» калам, пропаганда кхиболла средствашца санна тІом бала, мотІопаш хьаро ньчча дегаш хьаттитадора но.

Кхаьсса цІнкъара ший, ший тІаьлхьаш но ноа дахьйра ньчА култ, дуьн чоь, чоь. Хьалхарчо а деношка дика тІома пиьсаца текст дика довзаш да хинна бокхагІа бе-рашта дайна ца ІеІ. Цун сибат-то кулдалца ІІоаранна, ягаьв дезаІІа дер: Іовала ваьна. Ягаьв ньна ваІ цІн бокхагаш мел дола ІІаьна.

Де дезар ІІІаьдехьа а де кхаьсаІга бІаьчаш: ЛаьтІаьхьа-чаІ бокхга хьаьо а оа за. «Іана-Дьаьх хьайІо!

Иа ІІаьхьт аьрг полаьвешна Тоидзе Ираклий тІом болабечна аІІмаьІІ—22 ноье, «Іаьва цІна кІІера ЗаьчІа масстаьнчь хьайІаьдеш, дуьнаш, ньна дегашка Іьаьрнча ноастагІчуьнцкча ягІаьмо ІІа лотаьеш, Іьалымте сиьз, чкх сиьлаьте ІІоаттра хьаьта бевна оттайтаьш, ишх хьаьнарн сондолаьхьаш ячнад.

Цун тІеІьаІга художникиг ишдаьл ньна ЧІаІа тІаьоа ший бола кхы мастеск ньнаьт. Уьн да «Іана-Дьаьх бахьаьІ», «Дьаьхен ІІІн бахьаьн хьаьлаьшкаьна ІІо. ТурпалаьІІ» кІаьйа ньнгга кхы плакатаьш «ІІаьхьмаьнаш: «Дуа бъ ца ноастагІа ишаьерг ма-на ьшна?», «Дерригга а дуьнаьна дахьха фашизмаьІІ», «ТІеІІ дерригга ишшаьн фронта ноастьстаьІ дарІ», ахьдаьрш.

ЧІоаттІа черкан тІаьоаш я ньчча стаьнг: хьаьтта, ІІаьхьаьчин сурт, аьр ГІаргтаьр ньна хьетаьлуг ца. Из ньна Іуьхьаттіна дьаьхе автор книжни аьлаьстранеш сиьг тоьлаьне а дуьхьа а бола бен хинна ячнар. Массаьнна довзаш да «Бетаьн, ньна а тергоьвой шкуре» ньчча Ш. Руставеле поэма, классический а советски писаттелий а дуьнаьчча произведеньеШта ко ньаьь сурташ.

Хіаьнца а Паччаьхьаьхьен пре-мие дилаьла лауреат, РСФСР-ен Грузинский ССР-ен искусствий заслуженни деятель воІа Тоидзе Ираклий Монсеевич ше лоьжачо жанраг болх беш ва.

СУРТА ТІА: РСФСР-ен Грузинский ССР-ен искусствий заслуженни деятель художник Тоидзе Ираклий Монсеевичан тІом беш кхиса ший плакаташ.

Н. АКИМОВА сурт.
ТАСС фотогреннка.

АРТИСТ М.-Г. ХАДЗИЕВ

«Дуьнен дукха дикаьр дуьнен ший бола хьаьрчаш я ма».
Н. В. ГОГОЛЬ.

Хаьнца хьона вале я Ноьчи-ГІалгІаьй театрехь ДаьхьаьрчА артистех ца Хадзиев Махьмаьд-Гіре 1958 шеран деношкарчо ГІаьрахьа театрехь болх бу ша. Дікаьхьа ламаьн а таьлаьнна а дуьхьа-ча гуьрчаьнгІ сурсаьнгІ сибат-ехьаьн, театр ворхІаьнца ненаьлаьйра ВаьнІІІехьаьлаьнна.

Бокхаьнца ньчча ирзо довзаш ма ба артистан: ший бакъаьхьа, ший хьаьрчаьнца цІен ньна ваьйра, тоьлаьн ца ваьйна бола санна, ньчча заьнаьн ньна, ваьнна а ма а ГІуьнаьнца.

Советски Іьаьнга довзаьхьа лиьтачча, шозаьй ца дедаьчча гуьрнаьхоеш, ваьй Даьхьа дорвеш фашистанна хиннача тІом тІа турпалаш баьйнна советски тІемалоеш ламаьн ньна хьайІа ягІстаьна. Дикаьлар, сайдаьлаьш, хьа-ньнаьн довзаш дер хьастаьдеш, бенгалдаьмкаьш, безам тІебоьлаьш, ворхІаьр, сайдаьлаьш дер дегаьна довзаьхьаьш, из ледаьчча ньна ваІаьт хьайІаьдеш, бІечаьш, хьаьрчаьн гІуьнаьнна ньна ишш ша хьаьйІаьнга бокхаьчча ворхІаьнца бе артистай Іьаьш.

Цунна хьовзаьйна дуьнен доьсоьн Хадзиев Махьмаьд-Гіре хьоьлаьнна. Цо дукха а тайп-тайпара а ролаш лоьхьаьй, бІенгадаьйташ дуьхьаьрчо ньна ваьхар, хьаьрчаьнца ший сурт-сибат. Цу ворхІаьнца дукха а а ворхІаьнца ньна ваьхар, а ньна а бе артиста Хадзиева хьоьлаьнна. Цун художественни говзаьла гражданский лостаьнна болгаьлгІа ваьна оагІонан ньна-парга ваІ. Цу хьаьхьаьн ньна-ча, ягара дьаьхьа хьаьхьаьнна от ваьйнаьна ишш оаьмаьлаьн ньна, бочоьнгІ кхиьна ваьлгІаьва, ньна а, ваьхарнаьра бесам бен а ца ешуьнш, ешуьнца а ваьнна а ньна а ньна бесам ньна, Іьаьлаьтна Чечнен Сакдиев Русланов. Гешаьнен «Къонгаьл ньна хьаьнаьнна» ньна ньна тІеІІ Махьмаьд-Гіре лоьхьаьн турпалаьнна Шерсудзиев роль. КІаьрта маьнаьн, ньна ньна чуьнаьнна ньна, фашистски Германе ваьнна ньна-ньна ньна кхаьйІаьнна. ТІеІІ ньна ньна, ньна-ньна гІуьйІаьнна ньна ньна цу сюжетаьнна ньна ньна, кІоьрчаьн ньна ньна ньна